09/04/2021

Η εξόντωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας του Πόντου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Μια ιστορική φωτογραφία του 1912, με τη μοναστική συνοδεία της Παναγίας Σουμελά. Από αριστερά, ο αναπληρωτής ηγούμενος Γρηγόριος Τριανταφυλλίδης, που κοιμήθηκε το 1915, ο ηγούμενος Άνθιμος Μασμανίδης, ο ιερομόναχος Ανανίας, ο Ιερόθεος, ο Θεόκλητος Τσανοσίδης, ο ιερομόναχος Αμβρόσιος Αναστασιάδης, ο Ιερεμίας Τσαρίδης, ο μοναχός Χρύσανθος και ο διάκονος Αθανάσιος (φωτ.: «Η εξόντωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας του Πόντου»)

Τις μέρες αυτές που επαναφέρουμε εντονότερα στο νου μας πως οι ήρωες της Ελληνικής Επανάστασης ρίχτηκαν με αυτοθυσία στον Αγώνα «για του Χριστού την Πίστη την Αγία και της Πατρίδος την Ελευθερία», οφείλουμε αιωνίως ένα κερί στη μνήμη των εκατοντάδων χιλιάδων θυμάτων της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Ανατολής που θυσιάστηκαν για την πίστη τους.

Το ζήτημα της οργανωμένης καταδίωξης της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον Πόντο, μέσα από την εξόντωση ιερωμένων κάθε βαθμού –από μητροπολίτες και επισκόπους μέχρι κληρικούς–, μοναχών και κοσμικών, αλλά και μέσα από τη λεηλασία και ατίμωση ιερών τόπων χριστιανικής λατρείας, πραγματεύεται στο νέο βιβλίο της η Θεοδώρα Ιωαννίδου με τίτλο Η εξόντωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας του Πόντου.

Η συγγραφέας του Όσοι δεν γέλασαν ποτέ, που κυκλοφορεί σε 4η έκδοση, ενώ διατίθεται και σε αγγλική μετάφραση, έρχεται και πάλι να συμβάλει στην ποντιακή βιβλιογραφία με μια προσεγμένη έκδοση, που παραθέτει στοιχεία όχι μόνο των βάρβαρων γεγονότων (σφαγές, απαγχονισμοί, σταυρώσεις, πυρπολήσεις) εις βάρος της Εκκλησίας στην οθωμανική Τουρκία, αλλά και για τη μετέπειτα μοίρα και δράση των επιζώντων κληρικών και μοναχών στην Ελλάδα.

Ένα ξεχωριστό κεφάλαιο αφιερώνεται και στα ιερατικά κειμήλια του Πόντου.

Η οδοντίατρος Θεοδώρα Ιωαννίδου, η οποία είναι Πόντια τρίτης γενιάς, με καταγωγή από Οινόη, Ματσούκα και Χαλδία από τους παππούδες της, περιλαμβάνει στο βιβλίο της και αρκετές ανέκδοτες φωτογραφίες και πρωτογενές

υλικό, αφού στο πλαίσιο της έρευνάς της ήρθε σε επικοινωνία, εκτός από ιδρύματα και σωματεία, και με απογόνους και συγγενείς των κληρικών, μοναχών και μελών των ιεραποστολών, όπως με τον δισέγγονο της εθελόντριας Αμερικανίδας γιατρού στη Μακρόνησο Olga Stasny, William Skocpol.

Πορεία προσφύγων προς το λόφο μετά το μπάνιο, μέχρι να μπορέσουν να απολυμανθούν (φωτ.: Αρχείο του William Skocpol, δισέγγονου της εθελόντριας γιατρού Olga Stasny)
Από το «μαρτυρολόγιο» της Θεοδώρας Ιωαννίδου, όπως προαναφέραμε, δεν λείπουν ούτε οι απλοί πιστοί που θυσιάστηκαν στο όνομα του Χριστού, όπως οι κάτοικοι του χωριού Καράπουναρ που πυρπολήθηκαν μέσα στο ναό του Αγίου Χαραλάμπου. Οι 75 κοπέλες που ήταν στο ναό, πριν καούν κακοποιήθηκαν από τους βαρβάρους. Μία από αυτές ήταν η αδελφή του δασκάλου και ερευνητή Γιώργου Αντωνιάδη, Σεβαστή. Τη μνήμη του αποτρόπαιου γεγονότος διατηρεί η οικογένεια της Κυριακής Ποιμενίδου, αφού η δεκαεπτάχρονη τότε κοπέλα σώθηκε από την πυρπόληση του Αγίου Χαραλάμπου και την κακοποίηση, επειδή βρισκόταν στα χωράφια.

Προφανώς από το βιβλίο δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι φάροι της Ορθοδοξίας στον Πόντο, οι μονές της Παναγίας Σουμελά, του Αγίου Γεωργίου Περιστερεώτα και του Αγίου Ιωάννη Βαζελώνα.

Συγκλονίζει η συγγραφέας στο παρακάτω απόσπασμα από το κεφάλαιο για τον Βαζελώνα:

«…Ο Βαζελώνας ερήμωσε και βουβάθηκε.

»Ποτέ δέντρα, ποτέ πουλιά, ποτέ αγρίμια δεν έχουν ακούσει πιο γοερό θρήνο από όσο τα γύρω από τον Βαζελώνα δάση. Μέσα και έξω από το μοναστήρι άναψαν τα μαχαίρια σφαγιάζοντας τους αθώους της χριστιανοσύνης και, για μια ακόμη φορά, απολίτιστοι ποδοπάτησαν πολιτισμό αιώνων. Κατακρεούργησαν μαζί με τους ανθρώπους την αρχαιότητα, το Βυζάντιο και την ορθόδοξη Εκκλησία. Από τότε πέρασαν πάνω από εκατό χρόνια. Το αίμα των αθώων του Βαζελώνα δεν δικαιώθηκε. Αντιλήφθηκαν άραγε οι ισχυροί της οικουμένης πως κάποιοι ανίσχυροι ανέλαβαν εκεί τη διάσωση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της πνευματικής περιουσίας; Και αν το αντιλήφθηκαν, το σεβάστηκαν; Η εξουσία αδρανοποιεί συνήθως τους κώδικες κατανόησης ή τους χρησιμοποιεί επιλεκτικά. Αυτός είναι και ο λόγος που η θυσία του 1916 στον Βαζελώνα βυθίστηκε στη λήθη.

»Η Κυριακή Τσιρονίδου και τα άλλα δεκατρία κορίτσια, που κακοποιήθηκαν φρικτά πριν θανατωθούν, μαζί με τα εκατοντάδες άλλα θύματα στην περιοχή, αποτελούν τους αιώνιους στυλοβάτες του καλού, που, δεχόμενο ολομέτωπη επίθεση από το κακό, επιλέγει τον δρόμο του μαρτυρίου...»

Αντιλαμβάνεται κανείς πως στόχος της Θεοδώρας Ιωαννίδου δεν είναι μόνο να μελετήσει, να καταγράψει και να παρουσιάσει το χρονικό και τις προεκτάσεις της «εξόντωσης της Ορθόδοξης Εκκλησίας του Πόντου», αλλά πρωτίστως να αφυπνίσει συνειδήσεις.

Ο στόχος της, απέναντι στο «κύριο στόχο της Γενοκτονίας, που εξαπολύθηκε στις αρχές του προηγούμενου αιώνα εναντίον των Ποντίων» και ήταν η πίστη τους, όπως αναφέρει η συγγραφέας στο οπισθόφυλλο του δεύτερου βιβλίου της.

«Ο χριστιανισμός σπάρθηκε στην Παλαιστίνη, αλλά φύτρωσε και άνθισε σε τόπους ελληνικούς. Σε τόπους που, όπως στον Πόντο, υπήρχαν από εκατονταετίες οι αναγκαίες πνευματικές προϋποθέσεις. Οι ομογενείς, δραματικά αποκομμένοι από τη μητροπολιτική Ελλάδα, στήριξαν με αυταπάρνηση τις φυλετικές και χριστιανικές τους καταβολές σκληρά διωκόμενοι και, σε πολλές περιπτώσεις, την ώρα που το τέλος της επίγειας διαδρομής τους το έβαζαν σφαίρες, αγχόνες και τσεκούρια. Μπορούν να αποτελέσουν υπόδειγμα για στάση ζωής, δεδομένου πως οτιδήποτε μείνει όρθιο στους προσκυνημένους καιρούς μας θα συνδέεται άμεσα με την έννοια της θυσίας».

Πηγή: pontosnews.gr